

Vergaderjaar 1983–1984 Nr. 216

16 946 (R 1180)

16 947 (R 1181)

Goedkeuring van:

1. het op 30 augustus 1961 te New York tot stand gekomen Verdrag tot beperking der staatloosheid (Trb. 1967, 124);
2. het op 6 mei 1963 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag betreffende beperking van gevallen van meervoudige nationaliteit en betreffende de militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit, met Bijlage (Trb. 1964, 4), alsmede het Aanvullend Protocol en Protocol tot wijziging van 24 november 1977 (Trb. 1981, 45 en 46);
3. de op 13 september 1973 te Bern tot stand gekomen Overeenkomst inzake beperking van het aantal gevallen van staatloosheid (Trb. 1974, 32)

Vaststelling van nieuwe, algemene bepalingen omtrent het Nederlanderschap ter vervanging van de Wet van 12 december 1892, Stb. 268 op het Nederlanderschap en het ingezetenschap (Rijkswet op het Nederlanderschap)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE¹

Vastgesteld 28 juni 1984

De leden van de C.D.A.-fractie gaven te kennen met instemming van de grondgedachten en systematiek van het voorliggende wetsvoorstel te hebben kennis genomen. Zij waren verheugd, dat de staatssecretaris zowel in de inleiding van de memorie van antwoord als bij de openbare behandeling in eerste en tweede termijn een duidelijke visie heeft gegeven omtrent de waarde en de betekenis van de Nederlandse nationaliteit, omdat enerzijds die visie een leidraad heeft kunnen vormen bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel, anderzijds die visie van belang kan zijn bij het verlenen van het Nederlanderschap in de toekomst in al die gevallen waarin twijfel bestaat of aan de wettelijke criteria voor de verlening is voldaan.

Voorts merkten zij op het van groot belang te achten, dat de gelijkheid van man en vrouw nu ook in het voor mensen zo belangrijke nationaliteitsrecht zijn beslag krijgt. Bij deze opmerkingen sloten de leden van de V.V.D.-fractie zich aan.

In deze inleidende opmerkingen wilden zij tenslotte de doelstellingen van het ter goedkeuring voorgelegde verdrag van New York en de Overeenkomst van Bern ter beperking van de staatloosheid en het verdrag van Straatsburg ter beperking van de meervoudige nationaliteit van harte onderschrijven.

Onder verwijzing naar een artikel van Prof. Mr. H. V. Jessurun d'Oliveira N.J.B. '84 blz. 417 e.v. werden door de leden van de fractie van het C.D.A. met betrekking tot deze verdragen intussen de volgende vragen gesteld.

¹ Samenstelling: Mw. Leyten-de Wijkerslooth de Weerdesteyn (CDA) voorzitter, Wagemakers (CDA), Kuiper (CDA), Mw. J. van der Meer (PvdA), Van Veldhuizen (PvdA), Burkens (VVD), Heijne Makkreel (VVD), Glastra van Loon (D'66), Van der Lek (PSP), Hoekstra (CPN), Abma (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV)

Beoogt het verdrag van New York zich ook uit te spreken over waarborgen tegen lichtvaardig vervallen verklaren of afnemen van nationaliteit ook als dat niet noodzakelijkerwijze leidt tot staatloosheid?

Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, ontstaat er dan strijdigheid met artikel 7, lid 4, van het verdrag door de onvoorwaardelijke verliesbepaling van artikel 15 sub c van de ontwerp-wet op het Nederlandschap (WN)?

Kan in het licht van de in voornoemd artikel aangehaalde jurisprudentie «het vrijwillig verkrijgen» zoals bedoeld in artikel 15 sub a ontwerp-WN wel geacht worden identiek te zijn aan het begrip «uitdrukkelijke wilsverklaring» zoals opgenomen in artikel 1, lid 1, Verdrag van Straatsburg?

Indien ontkennend, dient een en ander dan aanleiding te geven om het voorbehoud nr. 3 van de Bijlage te maken?

Deelt de Staatssecretaris de bedenkingen, die in het artikel zijn aangegeven tegen het aanvullend protocol?

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** hadden met instemming kennis genomen van de wetsvoorstellen. Belangrijke punten achtten zij de ontwikkeling van naturalisatie van gunstbetoon tot recht, de gelijkstelling van man en vrouw ook voor wat betreft het nationaliteitsrecht en het absoluut vervallen van de mogelijkheid om op grond van Nederlandse wetgeving staatloos te worden.

Minder belang hechtten zij aan het tegengaan van het verschijnsel van meervoudige nationaliteit, dat wellicht meer problemen met zich brengt voor de betrokken staten dan voor de dragers van een meervoudige nationaliteit. Temeer hechtten zij minder aan het tegengaan van dit verschijnsel, nu het wetsvoorstel meervoudige nationaliteit juist langs verschillende, ten dele nieuwe, wegen mogelijk maakt. Naar hun indruk is meervoudige nationaliteit ook in de internationale samenleving een meer geaccepteerd verschijnsel dan staatloosheid, gelet ook op de veel beperktere kring van verdragspartijen bij het Verdrag van Straatsburg dan bij het Verdrag van New York. Is deze indruk juist?

Tegenover het inburgeringsvereiste zouden zij grote bedenkingen hebben, indien dit ook maar enigszins de bijmaak zou heben van het opgeven van de eigen identiteit en het verwerven van een ook innerlijke verbondenheid met Nederland, zoals die in het algemeen alleen maar kan bestaan met een land waar men geboren of tenminste van zeer jongsaf getogen is. Zij hadden er echter goede notie van genomen, dat het één noch het ander het geval is. Op de wijze waarop het inburgeringsvereiste thans in het wetsvoorstel voorkomt als gevolg van het aannemen van het amendement van de Tweede Kamerleden Van den Toorn en Korthals (nr. 16974, stuk 60) zullen de aan het woord zijnde leden bij het betrokken artikel terugkomen.

Gaarne vernamen de leden van de fractie van de P.v.d.A. of het toegezegde nader beraad op de vraag, of het Verdrag van New York van 1957 dient te worden opgezegd, reeds tot een conclusie geleid heeft. Zo niet, wanneer kan een conclusie terzake dan verwacht worden? Voorts zouden deze leden graag vernemen of reeds uitsluitel van de VNG ontvangen is ten aanzien van de aangehouden motie-Van den Toorn (nr. 16974, stuk 51).

De leden van de fractie van de **V.V.D.** stelden de volgende vragen:

Laat artikel 4, eerste lid, mogelijkheden om het vreemdelingenbeleid met betrekking tot uit het buitenland afkomstige adoptiekinderen te doorbreken? In hoeverre verandert op dit punt iets ten gevolge van de thans voorgestelde formulering?

Waarom is het begrip «naturalisatie», dat in de toelichting op dit voorstel van wet in ruime mate wordt gebruikt, in de voorgestelde wetstekst vrijwel geheel vermeden en ook niet gedefinieerd, maar toch in artikel 9 (1e lid sub b) en artikel 15 (sub d), in beide gevallen in hetzelfde verband, wel gebruikt?

Op welke wijze stelt de staatssecretaris zich voor aan deze Kamer de gelegenheid te geven een oordeel te vormen over de uitvoering van dit wetsvoorstel als dat wet zal zijn geworden?

Ligt het in het voornemen van de staatssecretaris richtlijnen vast te stellen op grond waarvan duidelijkheid ontstaat omtrent de vraag wanneer een verzoeker heeft voldaan aan het bepaalde in artikel 9, eerste lid, sub b, van het wetsvoorstel?

Zou de staatssecretaris een overzicht willen geven van de onderscheidene categorieën van gevallen waarin volgens het stelsel van het wetsvoorstel een meervoudige nationaliteit kan ontstaan?

Zou de staatssecretaris daarbij een schatting kunnen maken van het aantal gevallen in elk dezer categorieën dat jaarlijks te verwachten valt?

Welke praktische moeilijkheden verwacht de staatssecretaris die zullen gaan optreden nu in het stelsel van het wetsvoorstel, zulks in vergelijking met het stelsel van de wet van 1892, het aantal gevallen van meervoudige nationaliteit niet onaanzienlijk zal gaan toenemen?

Op welke wijze zullen deze praktische moeilijkheden worden opgelost?

Zal nog een nadere concretisering van het begrip «inburgering» plaatsvinden bij wege van zogenaamde pseudo-wetgeving, met dien verstande dat betrokkene hierop bij wege van toepassing van het vertrouwensbeginsel een beroep kan doen?

Wanneer met toepassing van artikel 10 van het wetsvoorstel een afwijzende beschikking is genomen, zal hiertegen op grond van artikel 5 Wet AROB geen beroep mogelijk zijn bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State.

Zal in zodanig geval van toepassing van artikel 10 het advies van de Raad van State worden bekend gemaakt, zodat eventueel hierbij steun kan worden gezocht indien een beroep op de burgerlijke rechter wordt gedaan?

Hoe rijmt zich de opmerking in de memorie van antwoord (blz. 7), inhoudende dat de ervaringen er niet op wijzen, dat de voor naturalisatie gebruikelijke eis, dat van de oorspronkelijke nationaliteit afstand wordt gedaan, een belemmering zou zijn om het Nederlanderschap aan te vragen, met de vermelding in de nota naar aanleiding van het eindverslag (blz. 10), dat na voorlichting aan Marokkanen, dat van hen niet wordt geëist dat zij afstand doen van hun nationaliteit, het aantal verzoeken om naturalisatie is gestegen?

Hoe moet de opmerking worden verstaan in de nota naar aanleiding van het eindverslag (blz. 9), inhoudende dat het maar de vraag is of remigratie naar sommige landen niet reeds zou worden belemmerd door het enkele feit dat de gegadigde een andere nationaliteit heeft aangenomen? Op welke landen en op welke soorten van belemmeringen wordt hier gedoeld?

Kan worden aangegeven welke uitkomsten te verwachten zijn van de op blz. 4 e.v. van de nota naar aanleiding van het eindverslag vermelde studie van een comité van deskundigen van de Raad van Europa naar het vraagstuk van de meervoudige nationaliteit voor migranten? Wanneer de uitkomsten van deze studie in andere richting gaan dan die van het onderhavige wetsvoorstel, is dan de staatssecretaris voornemens wetswijziging te bevorderen?

Is het mogelijk op enigerlei wijze tegemoet te komen aan de bedenkingen, zoals onder meer geuit door het Inspraakorgaan Welzijn Molukkers, tegen de verwerving van rechtswege bij geboorte van het Nederlanderschap door derde generatie staatloze Molukse kinderen, zulks in het licht van de omstandigheid dat in Molukse kring veelal principiële bezwaren van politieke aard bestaan en blijven voortbestaan tegen vervulling van de militaire dienstplicht? Om welke aantallen personen kan het hier naar verwachting gaan? Brengt de opzet van het wetsvoorstel met zich, dat ook derde generatie staatloze Molukse personen van dienstplichtige leeftijd bij inwerkingtreding der wet het Nederlanderschap van rechtswege verwerven?

Het lid van de **P.P.R.**-fractie zag het wetsvoorstel als een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. De herziening van de wettelijke regeling inzake het Nederlanderschap had evenwel gebruikt moeten worden voor

een meer wezenlijke wijziging. Het Nederlandschap moet zijns inziens gemakkelijk verkrijgbaar zijn voor allen die reeds enige tijd legaal in Nederland wonen en die zich op een meer langdurig verblijf hebben ingesteld.

Bedacht moet worden dat in de huidige internationale rechtsorde de nationaliteit in tal van opzichten de basis vormt voor de rechtszekerheid van individuen en gezinnen. Verwerving van de Nederlandse nationaliteit zag het aan het woord zijnde lid dan ook in de eerste plaats als bevordering van de rechtszekerheid voor hier te lande verblijvende personen.

In de tweede plaats is het ook een stap in het proces van integratie in de Nederlandse samenleving.

Vanuit beide gezichtspunten mag gevraagd worden om een soepele, voorzienbare en toetsbare hantering van de in het wetsvoorstel vermelde criteria voor verkrijging van het Nederlandschap door optie (artikel 8). Dit lid sprak zijn teleurstelling uit over het beperkte karakter van de verkrijging van het Nederlandschap van rechtswege.

Artikel 3, lid 3

De leden van de **C.D.A.**-fractie zouden gaarne vernemen of te eniger tijd is overwogen om een onderscheid te maken tussen de gevolgen van de Nederlandse nationaliteit voor de in dit lid bedoelde bevolking van Nederland enerzijds en de bevolking van de Nederlandse Antillen anderzijds.

Artikel 6

De leden van de **C.D.A.**-fractie was het niet duidelijk waarom de leeftijdsgrens van 25 jaar in artikel 6 is gehandhaafd. In de memorie van antwoord is het ontgaan van de militaire dienst als argument genoemd, doch dat argument zou eerder pleiten voor een leeftijdsgrens van 21 jaar. Anderzijds kan degene die de militaire dienst wil ontgaan ook tot na zijn 25e jaar wachten en dan op grond van artikel 8 het Nederlandschap aanvragen, hetgeen hem uiterlijk binnen twee jaar daarna zal worden verleend.

Wie dient – zo vroegen dezelfde leden – het bewijs van «de staatloosheid sedert de geboorte» te leveren indien geopteerd wordt voor het Nederlandschap ingevolge het gestelde in artikel 6, lid 1 sub b?

Artikel 7

Kan de staatssecretaris nog eens precies uiteenzetten aan welke instanties advies zal worden gevraagd bij een naturalisatieverzoek? Is het advies van de VNG over het advies vragen aan de burgemeester reeds bekend?

Zal niet meer in alle gevallen advies worden gevraagd aan het O.M. en zo neen, waarom niet?

Welke consequenties zullen er worden verbonden aan het feit, dat een of meerdere adviezen negatief zijn of aanhouding van het verzoek bepleiten?

Op welke wijze zal de Kamer controle kunnen uitoefenen op het gevoerde beleid, met name in die gevallen waarin een advies negatief is of aanhouding van het verzoek bepleit en desondanks een Koninklijk besluit tot verlening van het Nederlandschap wordt bevorderd?

Zou het geen aanbeveling verdienen in dergelijke gevallen een adviescommissie, vergelijkbaar met de adviescommissie vreemdelingenzaken, in te schakelen?

Artikel 8, lid 1 c

De leden van de **C.D.A.**-fractie konden het nog steeds niet eens zijn met de uitleg die aan de woorden «werkelijk verblijf» wordt gegeven. Naar hun mening wordt met die woorden beoogd dat die 5 jaren ook werkelijk in

Nederland moeten zijn doorgebacht, juist om die minimale periode van assimilatie te verzekeren. Naar de mening van deze leden kan de wetgever met een dergelijke omschrijving niet beogen een illegale situatie te premieren.

De uitspraak van de Raad van State uit 1978 betrof de Vreemdelingenwet en stelde op de rechtsgeschiedenis van de Vreemdelingenwet. De wetsgeschiedenis van de Wet op het Nederlanderschap duidt op een legaal verblijf, zoals blijkt uit de Handelingen van de Eerste Kamer (7 september 1976, blz. 1262) waar van de zijde van de regering is betoogd: «Ik kan de heer Polak volledig gerust stellen inzake de kwestie van de woonplaats of het werkelijke verblijf. Dat zal, zo zei de geachte afgevaardigde, toch alleen legaal verblijf betekenen. Inderdaad, mijnheer de Voorzitter, het betekent alleen wettelijk verblijf. Het spreekt ook haast vanzelf, maar het is goed, dat de vraag gesteld is.»

Artikel 8, lid 2

Kan de staatssecretaris nog eens precies aangeven welke categorieën personen vallen onder het begrip «verzoeker, die te enigertijd de staat van Nederlands onderdaan niet-Nederlander heeft bezeten?» Welke is de rechtsgrond, dat voor deze categorie de termijn van 5 jaar woonplaats niet geldt, ervan uitgaande dat deze mensen doorgaans nimmer in Nederland hebben gewoond?

Dezelfde vraag zouden deze leden willen stellen ten aanzien van die categorie van personen, die te enigertijd het Nederlanderschap hebben bezeten en niet in Nederland zijn geboren en daar nimmer hebben gewoond.

Artikel 8, lid 4

Kan de staatssecretaris mededelen of het hier bepaalde enigerlei gevolg heeft voor de toelating van vreemdelingen?

Is de zorg van de leden van de C.D.A.-fractie terecht, dat de goede poging, die in artikel 8, lid 2, is gedaan om het zorgelijke verschijnsel van de schijnhuwelijken terug te dringen, via dit artikel weer langs andere weg de kop opsteekt?

Artikel 9, lid 1

Welke betekenis moet in lid 1a van dit artikel worden toegekend aan de term «volksgezondheid»?

Onder verwijzing naar een artikel van Prof. Mr. H. U. Jessurun d'Oliveira NJB 83 blz. 1301 ev. werden door de leden van de fractie van het C.D.A. de volgende vragen gesteld:

In welk opzicht is onjuist de daar gegeven redenering leidende tot de conclusie dat ofwel het Verdrag van New York dient te worden opgezegd voor en aleer artikel 9, lid 1 onder c kan worden ingevoerd ofwel dat artikel-deel weer dient te worden geschrapt, of desnoods gereduceerd tot de categorie van ex-Nederlanders.

Artikel 9, lid 2

Kan nog eens worden uiteenzet waarom deze bepaling in de wet is opgenomen? Is het overigens logisch uit te gaan van een veroordeling tot een gevangenisstraf van tenminste 5 jaren? Had het – gezien de ontwikkelingen in het denken over functioneren en doel van de straf en het terugdringen van lange vrijheidsstraffen – niet meer voor de hand gelegen dan uit te gaan van een veroordeling wegens een strafbaar feit, waar meer dan 5 jaar gevangenisstraf op staat?

Artikel 9, lid 3

Welke gevolgen heeft deze bepaling voor de procedure van advisering over naturalisatieverzoeken, zoals die tot nu toe gebruikelijk is? Is het feit, dat een verzoek maximaal 2 maal 6 maanden kan worden aangehouden, wel voldoende om alsnog tot een redelijke kennis van de Nederlandse taal of tot inburgering te geraken, dan wel de ernstige vermoedens als bedoeld in artikel 9, lid 1 onder a te formuleren?

Artikel 11, lid 1

Op welke gronden kan ten aanzien van het minderjarige niet-Nederlandse kind een voorbehoud worden gemaakt? Kan er bij voorbeeld een voorbehoud worden gemaakt als de ouders gescheiden zijn en de met het gezag belaste ouder buitenlander is en met het kind in het buitenland woont? Welke procedure zal worden gevolgd om een minderjarige in de gelegenheid te stellen zijn mening omtrent de medenaturalisatie kenbaar te maken? Op welke wijze zal een in het buitenland wonende minderjarige worden gehoord?

Welke gevolgen zullen worden toegekend aan bezwaren van de wettelijke vertegenwoordiger en of het kind tegen medenaturalisatie?

Artikel 12, lid 1

Is deze bepaling van overeenkomstige toepassing op de minderjarige, die mede wordt genaturaliseerd? Zijn de leden 3 en 4 van artikel 7 Boek 1 B.W. hierbij van overeenkomstige toepassing? Wanneer zal het Verdrag van München van september 1980 (Trb. 1981, 72) worden geratificeerd?

Artikel 15

Hoewel de leden van de **C.D.A.**-fractie er begrip voor hadden, dat de bepaling omtrent verlies van Nederlanderschap door zich te begeven in vreemde staats- of krijgsmacht is vervallen teneinde het verschijnsel van de staatloosheid te beperken, zouden zij gaarne vernemen tot welke buitenlands-politieke consequenties het kan leiden, als Nederlanders – die nu Nederlander blijven – in vreemde krijgsmacht treden of in guerrillabeweging participeren. Kan Nederland op die wijze niet in internationale incidenten verwickeld raken, terwijl zulks onder de huidige wet niet het geval is?

Is er enige schatting te maken van het aantal Nederlanders, dat ingevolge het bepaalde sub c t.z.t. de Nederlandse nationaliteit zal verliezen?

De staatssecretaris heeft in de Tweede Kamer (Handelingen 1984 pag. 4077 rk) medegedeeld, dat er ongeveer 1 miljoen Nederlanders buiten Nederland wonen. Welk percentage daarvan zal als gevolg van artikel 15 de Nederlandse nationaliteit kunnen verliezen?

Artikel 19

De discussie rond het amendement op stuk 49 van mevrouw Haas-Berger (UCV 23 januari 1984, no. 45, blz. 9) gaf de leden van de **C.D.A.**-fractie nog aanleiding tot de volgende vraag: Waarom is niet gekozen voor een oplossing, dat behalve de administratie ook andere rechterlijke instanties gebonden zijn aan de hier bedoelde onherroepelijk geworden beschikking? Er zou toch een uitzondering kunnen zijn gemaakt voor de situatie, dat er nieuwe feiten aan het licht treden, terwijl nu de betrokkene nimmer zeker is dat bij enige rechterlijke procedure zijn nationaliteit opnieuw zal worden aangevochten (zie ook M.v.A. Tweede Kamer blz. 33).

Artikel 17–19

De leden van de fractie van het **C.D.A.** vroegen of de procedure van artikel 17–19 van het onderhavige wetsvoorstel beschouwd dient te worden als zo'n andere voorziening, zoals omschreven in artikel 43 Vreemdelingenwet?

Is het denkbaar dat tijdens de «secundaire» procedure van artikel 17 ook een gewone procedure voor een andere rechter aanhangig wordt gemaakt? Zo ja, is dan de administratie, eventueel geconfronteerd met een contraire uitspraak afkomstig van zo'n rechter of administratieve beroepsinstantie, daaraan niet gebonden?

Artikel 21

Op welke wijze worden thans door Nederlandse diplomatieke en consulaire ambtenaren registers bijgehouden van in het buitenland wonende Nederlanders? Zijn deze registers voldoende betrouwbaar om t.z.t. de termijn als bedoeld in artikel 15c vast te stellen?

Artikel 27

Waarom is in dit artikel niet gekozen voor een verkrijging van rechtswege van de Nederlandse nationaliteit van de hier bedoelde groep kinderen? Naar de mening van de leden van de C.D.A.-fractie zal bij het voorgestelde optierecht het kind de nationaliteit van de vader steeds verliezen in die landen, die – evenals Nederland nu invoert in artikel 15a – verlies van nationaliteit kennen in het geval van het vrijwillig aanvaarden van een andere nationaliteit.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** merkten naar aanleiding van de onderscheiden artikelen het volgende op.

Artikel 3, 3e lid

Evenals de leden van de fractie van het C.D.A. en de V.V.D. memoreerden de aan het woord zijnde leden eerder in dit verslag dat binnen de Zuid-Molukse gemeenschap in Nederland zoals bekend grote bezwaren bestaan tegen het verkrijgen van rechtswege van het Nederlanderschap door de derde generatie. Kan meegedeeld worden, hoeveel Zuid-Molukkers thans nog staatloos zijn? Wil de staatssecretaris toezeggen, overleg te zullen voeren met de betrokken ambtgenoot over het niet behoeven te vervullen van de militaire dienstplicht door Nederlanders van Zuid-Molukse afkomst, die het Nederlanderschap als opgedrongen ervaren?

Artikel 8, 1e lid, onder d

Door de indieners van het amendement (no. 16974, stuk 60) dat tot opnemen van deze bepaling leidde is één en andermaal gesteld, dat met het amendement continuering van de thans gevolgde lijn beoogd werd, met name ook om te voorkomen dat het inburgeringsvereiste stringenter zou worden uitgelegd dan thans het geval is. Niettemin heeft de staatssecretaris het amendement bestreden met o.a. het argument «dat het ongewild een beperking van de huidige praktijk inhoudt» (Handelingen Tweede Kamer, blz. 4078, rk).

Is de staatssecretaris niet van mening, dat het amendement dient te worden opgevat, zoals het door de indieners bedoeld is, zodat in de toekomst ook ten aanzien van de kennis van de Nederlandse taal geen hogere eisen gesteld worden dan de thans gehanteerde, waarbij in redelijkheid rekening wordt gehouden met het vermogen zich het Nederlands (nog) eigen te maken? De richtlijnen voor naturalisatie krachtens de wet (Stcrt. van 2-4-1979; no. 65) kennen de mogelijkheid dat aan de echtgenoot geringere eisen ten aanzien van de mate van inburgering worden gesteld. Zal (en kan) ook deze beleidslijn gehandhaafd worden, ook ingeval de mate van inburgering veel geringer is dan die van de andere echtgenoot?

Artikel 9, 1e lid, onder c

In deze bepaling zou een «algemeen aanvaard volkenrechtelijk beginsel» gestalte krijgen, namelijk dat geen staat zijn nationaliteit verleent aan onderdanen van een andere staat, die in die andere staat wonen. Hoe algemeen is dit volkenrechtelijk beginsel, gelet op artikel 1 van de bijlage bij het Verdrag van Straatsburg, dat juist uitgaat van de mogelijkheid van verlening van een zodanige andere nationaliteit (en dat dan overigens de mogelijkheid schept de oorspronkelijke nationaliteit te behouden); en uiteraard ook gelet op artikel 3.1 van het Verdrag van New York van 1957. Heeft dit «algemeen aanvaard volkenrechtelijk beginsel» ook in andere nationaliteitswetgevingen gestalte gekregen?

Artikel 10

De aan het woord zijnde leden stelden de volgende vragen.

Kan zo volledig mogelijk worden aangegeven, wat verstaan dient te worden onder de hier genoemde «bijzondere gevallen», mede in verband met de omstandigheid, dat vergeleken bij het oorspronkelijk voorstel thans van meer bepalingen kan worden afgeweken? Dienen verzoekers, die voor toepassing van artikel 10 in aanmerking komen voordien eerst een «normale» naturalisatieprocedure doorlopen te hebben? Alsmede daarop aansluitend kunnen verzoekers wier normale naturalisatieprocedure niet met succes bekroond is – en wier daarop volgens AROB-beroep is afgewezen – niettemin een beroep doen op artikel 10?

Acht de staatssecretaris het niet onbevredigend dat voor degenen die zijn aangewezen op artikel 10 geen beroepsmogelijkheden open staan? Zou een inschakeling van de commissie voor de verzoekschriften uit één van de Kamers der Staten-Generaal hier beroepsvervangende mogelijkheden kunnen bieden?

Artikel 17 t/m 20

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** memoreerden dat in de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer (16974, stuk no. 7, blz. 33) wordt gesteld: «Alleen andere rechterlijke instanties zijn niet gehouden het oordeel over het Nederlandschap over te nemen.» Wat is dan nog de betekenis van een procedure ex artikel 17? Hoe verhoudt dit citaat zich tot de uitspraken van de staatssecretaris, gedaan tijdens de UCV van 23 januari 1984 (verslag UCV 23 januari 1984, blz. 45-9 mk): «Die latere uitspraak (-) zou de uitspraak op basis van artikel 17 (-) te niet kunnen doen. Vanuit verschillende opzichten acht ik dit onjuist (-)?»

De voorzitter van de commissie,
Mevrouw Leyten-de Wijkerslooth de Weerdesteyn

De griffier van de commissie,
Mevrouw Dijkstra-Liesveld